

Daniýel Kitaby — Dokuzynjy Belgisi

Birinci Perişdäniň Habary

Jeff Pippenger

2023-12-04

Danyýl pygamberiň birinji baby, Ylham kitabyň on dördünji babyndaky birinji perişdäniň habaryny aňladýar. Ýehoýakim simwolik taýdan onuň «ahyryň wagtynda» gelşini däl-de, birinji perişdäniň habarynyň güýçlendirilmegini görkezýär. Ähli pygamberler derňew hökümisiniň «soňky günlerini» kesgitleýärler, şonuň üçin bu bap ýüz kyrk dört müňüň synag işiniň başlanan wagty bolan 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabryny aňladýar. Malakiý pygamberiň üçünji babynda şol iş, ähtiň Habarçysy öz ybadathanasyna duýdansyz gelmezinden öň ýoly taýýarlaýan bir habarçynyň hyzmatynda arassalaýyş işi hökmünde görkezilýär. Ýoly taýýarlaýan habarçy, şol bir wagtda çölde gygyrýan «ses» hem bolup, arassalaýyş işiniň bir bölegi bolan synagdyr. Malakiý pygamberiň üçünji babynda ýüz kyrk dört müň Lewiniň ogullary hökmünde görkezilýär. Lewiniň ogullary wagşy haýwanyň keşbini aňladan altyn göläniň gozgalaňynda Musa habarçy bilen bir hatarda duranlary aňladýar.

Haýwanyň şekili synagyndan geçmek, arassalanma işini emele getirýän üç synagyň ikinjisiniň başga bir Mukaddes Kitap mysalydyr. Lewiniň ogullary möhürlenmezinden öň şol synagdan geçmelidirler.

Hezekieliň sekizinji we dokuzynjy baplaryndaky möhrleme, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda başlanan arassalanma işiniň ýene bir nusgasydyr. Sekizinji bapda ahyrsoňunda güne baş egýän Iýerusalimdaky adamlar, Laodikiýa Adventizminiň dört neslini aňladýar. Dokuzynjy bapda bolsa, möhri kabul edýänler Iýerusalimiň içinde bolup geçýän nejislikler üçin ah çekip, aglaýarlar. Iýerusalim Hudaýyň ybadathanasydyr.

Üç meleğin mesajlary ayni zamanda arınma sürecinin de bir tasviridir. Bu üç mesaj, üç aşamalı bir sınanma sürecini temsile eder ve Levi oğullarının ikinci sınamaya dâhil olabilmeleri için ilk sınamadan geçmeleri şarttır. Üçüncü sınama ise farklı bir tür sınamadır; zira bu, Levi oğullarının ilk iki sınamayı başarıyla geçip geçmediklerini belirleyen bir sınamayı temsil eder. Bu, peygamberliksel bir turnusol sınamasıdır. İlk sınama bir gıda sınamasıdır (ruhsal anlamda); çünkü bu sınama, Levi oğullarının, antlaşmanın habercisi için yolu hazırlayan haberci olan İlyas aracılığıyla Kutsal Ruh'un sağladığı mesajı kabul edip etmemelerine bağlı olarak ya geçilir ya da başarısız olunur.

Ylham kitabyndaky ilkinji aýat şol habaryň çynlakaýlygyny aýratyn nygtaýar. Ol, Yýahýa hökmünde görkezilen ynsan ilçisiniň ýygnaklara iberýän habarynyň oňa Jebraýyl tarapyndan berlendigini, Jebraýylyň hem ony Mesihden alandygyny, Mesihniň bolsa ony Atadan kabul edendigini bilkastlaýyn mälim edýär. Ylýasyň habary hudaýy häkimiýete eýedir, we Yýahýanyň, ýa-da Ylýasyň, ýa-da «çölde gygyrýan sesiň» habaryny ret etmek, Isa Mesihniň Ylhamyny ret etmektir.

Ikinji synag göz bilen görülyän synagdyr; sebäbi Lewiniň ogullary Ýeri öz şöhraty bilen nurlandyrmak üçin inen perişdäniň elindäki Ylýas habaryny iýenlerinden soň, olar döwürleriň alamatlaryny dogry saýgaryp bilmäge mümkinçilik berýän Mukaddes Kitaba esaslanýan usulyýeti kabul etdiler. Şol usulyýet Lewiniň ogullaryna döwürleriň şol alamatlarynyň haýwanyň keşbi baradaky synagyň berjaý bolmagynda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda buthana bilen döwletiň birleşip barýandygyny görkezýändigini tanamaga mümkinçilik berýär. Has möhümi, döwürleriň şol alamatlary mukaddes özgertme çyzyklarynyň çäginde ýerleşdirilende, olar Alfa bilen Omeganyň özenidir, başlangyç ahyry suratlandyrýar. Mukaddes özgertme çyzyklary Hudaýyň halkynyň Hudaýyň möhüri üçin özlerini taýýarlamak işinde mümkin bolan ähli zady edip, hyzmatdaşlyk etmelidigini görkezýär.

Şonuň üçin, eý söýgüli doganlarym, siz hemişe boýun bolşyňyz ýaly, diňe meniň ýanymda bolanyňyzda däl, eýsem indi meniň ýoklugymda has-da köp, öz gutulyşyňyzy gorky we titreme bilen amala aşyryň. Çünki sizde hem islegi, hem-de Öz hoşnutlygy üçin işi amala aşyrmagy işledýän Hudaýdyr. Ähli zady hüňürdänmezden we jedelsiz ediň; şeýdip siz ýazgarylmaz we päk, Hudaýyň çagalary bolup, egrilen we azan bir nesliň arasynda, olaryň ortasynda dünýäde çyralar ýaly şöhle saçarsyňyz. Filipililer 2:12–15.

Danyýel, Hananyýa, Mişayel we Azaryýa — sany dört bolup — 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabryny Ylham kitaby 18-däki perişdäniň inişiniň kesgitlenişini hökmünde tanaýan we onuň elindäki gizlin mannany alyp iýmegi saýlaýan, dünýä ýüzündäki Ýedinji Gün Adwentistlerini aňladýar. Iýilmeli bolan gizlin manna, resul Pawlusyň ýaňy-ýakynda getirilen sitatada görkeziji ýaly, Öz halkynyň içinde Öz eradasyny we hoşnutlygyny amal etmek üçin iş görýän Hudaýy (gizlin mannany) aňladýar. Pawlus Filadelfiýalylara iberilen habaryň ilçisini aňladýar, we onuň habaryny ret etmek ölümdi. Danyýel, Hananyýa, Mişayel we Azaryýa gizlin mannany iýmegi saýlaýanlary aňladýar.

Bularyň arasynda Ýahuda ogullaryndan Danyýel, Hananyýa, Mişayel we Azaryýa bardy. Kiştdarlar başlygy olara at goýdy: Danyýele Beltsaççar adyny berdi; Hananyýa Şadrak, Mişayele Meşak, Azaryýa bolsa Abednego adyny berdi. Emma Danyýel öz ýüreginde patyşanyň iýmit paýy bilen hem-de onuň içýän şeraby bilen özüni haram etmezlige karar etdi. Şonuň üçin ol özüni haram etmezligi üçin kiştdarlar başlygyndan rugsat sorady. Danyýel 1:6–8.

Danyýel 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda gökden getirilen habary iýmegi isleýändigini, şeýle hem Babiliň iýmiti we içgisi hökmünde görkezilen habary ret etmegi ýüregine düwýär. Aşpenaz patyşanyň huzuryňa getirilmegi üçin Ýahuda ýesirleriniň haýsylarynyň saýlanmalydygyny belläpdi.

Patyşa öz hadymalarynyň başlygy Aşpenaza Ysraýyl ogullaryndan, patyşanyň neslinden hem-de beglerden käbir ýaş ýigitleri getirmegi buýurdy: olarda hiç bir kemçilik bolmaly däldi, eýsem görmegeý, her hili hikmetde ukyply, bilimli, düşünjeli, ylyma düşünyän we patyşanyň köşgünde hyzmat etmäge güýç-kuwwaty ýeterlik bolmaly, şeýle-de olara Haldeýleriň ylmy hem dili öwredilmelidi. Daniýel 1:4, 5.

Eger biz Ylham kitaby birinji bap, birinji aýatda görkezilen buýruk zynjyryna eýersek, Nebukadnesar Aşpenaza Işayanyň Hizkiýa yglan eden pygamberliginiň ýerine ýetmegini görkezýän ogullary saýlap almagy tabşyrypdy. Aşpenaz habary kabul etdi, soň bolsa ony hadymalaryň başlygy Melzara berdi. Nebukadnesar asman Atasyny aňladýar; Aşpenaz Mesihi, Melzar bolsa Jebraýyly aňladýar. Aşpenaz haýsy ogullary saýlamalydygyny bilýärdi, hem-de Daniýeli patyşanyň huzuryna getirmezinden ozal, onuň iýmit babatda dogry karara geljekdigini bilýärdi.

Indi Hudaý Danieli köşk hadymalarynyň başlygyna ýakyn etdi we oňa mähir hem rehim gazandyrdy. Köşk hadymalarynyň başlygy Daniýele şeýle diýdi: «Men iýjeginizi we içjeginizi bellän hökümdarym patyşadan gorkýaryn; çünki näme üçin ol siziň ýüzleriňizi öz ýaşaýyždaky beýleki ýaşlardan has hor görsün? Şeýle bolsa, siz meniň patyşanyň önünde başymy howp astyna salarsyňyz». Daniel 1:9, 10.

Bu ýerde Melzar üç perişdäniň habarlarynyň birinji ädimini kesgitleýär. Birinji ädim, Melzaryň Nebukadnesardan gorkusy bilen şekillendirilişi ýaly, Hudaýdan gorkmakdyr. Ibrany elipbiýiniň birinji, on üçünji we soňky harplaryny birleşdirmek arkaly emele getirilen “hakykat” diýen ibransy sözünüň üç perişdäniň habarlary bilen aňladylýan üç ädimli synag işini görkezýändigini bu makalalarda öň görkezilipdi. Şeýle etmek bilen, birnäçe şaýatlaryň esasynda birinji perişdäniň habarynyň üç perişdäniň habarlary bilen aňladylýan üç synagyň ählisini öz içine alýandygy kesgitlenipdi. Birinji perişdäniň habary ebedi hoş habar hökmünde kesgitlenýär we şeýlelik bilen ol, Adamyň günlerinden başlap Mesihiň Ikinji Gelişine çenli dowam edýän şol bir hoş habar diýlip kesgitlenýär.

Soňra men asmanyň ortasy bilen uçup barýan başga bir perişdäni gördüm; ol ýerde ýaşaýanlara, her bir millete, taýpa, dile we halka wagyz etmek üçin ebedi Hoş Habary bardy. Ol güýçli ses bilen şeýle diýýärdi: Hudaýdan gorkuň we Oňa şöhrat beriň; çünki Onuň höküm sagady gelip ýetdi. Göğü, ýeri, deňzi we suw çeşmelerini Ýaradana sežde ediň. Ylham 14:6, 7.

Birinji perişdäniň habarynyň ilkinji ädimi Hudaýdan gorkmakdyr. Ikinji ädim Oňa şöhrat bermekdir, üçünji bolsa Onuň höküm sagadynyň gelmegidir. Beýleki iki perişdäniň habarlary bilen baglanyşykda, birinji perişdäniň habary: «Hudaýdan gorkuň» diýýär. Soňra ikinji perişdäniň habary Wawilonyň ýykylşyny yglan edýär, we birinji perişdäniň Millerit hereketinde bolsun ýa-da üçünji perişdäniň hereketinde bolsun, Wawilondan çykmak çagyryşy Mukaddes Ruhunň dökülip berilmeginiň ýüze çykýan ýeridir. Şol döwürde, ol Ýarygije Gykylygy, güýçli gykylyk ýa-da giçki ýagmyr hökmünde görkezilsin-de, habary yglan edýänler Hudaýa şöhrat berýärler. Ikinji perişdäniň habary Hudaýa şöhratyň berilýän ýeridir, we şol döwür Millerit taryhynda derňew hökümüne başlanýan pursata, ýa-da ýekşenbe kanuny krizisinde bolup geçýän Wawilon jelep zenanynyň hökümüne alyp barýar.

Melzaryň gorkusy birinji perişdäniň habaryny aňladýar, we ol on günün iýmit synagyny başlaýar; on sany hem synagy alamatlandyrýar. Melzaryň patyşadan gorkýandygyny beýan etmegi, Daniýeliň patyşadan has köp Hudaýdan gorkusy bilen we ýüreginde Wawilonyň iýmiti bilen özüni haram etmezlige karar etmegi bilen birdir. Daniýeliň we şol üç wepadar ýigidiň synag edilen möhleti üç ýyl bolupdy; şeýlelikde bu, üç perişdäniň habarlarynyň üç ädimini alamatlandyrýar.

Patyşa olara patyşanyň saçagyndaky iýmitden we içýän şerabyndan her günki paýlaryny belledi; şeýlelikde, olary üç ýyl boýy idedip-bakyp, soňunda onuň huzuryna çykaryljak etdiler. Daniýel 1:5.

Danyýl pygamberiň kitabynyň birinji baby birinji perişdäniň habarynyň kuwwatlanysyny aňladýar, we şol ýerde iýmit synagynyň başlangyjy belleniýär; bu synag Millerçi taryhynda kiçi kitaby iýmek bilen şekillendirilipdi. Danyýl bilen üç wepaly ýigidiň synag döwri şol üç ýylyň ilkinji on gününde tamamlandy. On sany synag prosesiniň nyşanydyr; munuň mysaly gadymy Ysraýylyň Ýeşuwa bilen Kalebiň habary arkaly görkezilen onunjy synagy ret eden ýagdaýynda görünýär. Şeýle hem bu Smyrna ýygnagynyň yzarlanylş döwründe hem şekillendirilýär.

Çekmeli boljak zatlaryň hiç birinden gorkma: ine, synagdan geçirilmegiňiz üçin iblis siziň käbiriňizi zyndana taşlar; we siz on gün muşakgat çekersiňiz: ölüme çenli wepaly bol, men saňa ýaşayyş täjini bererin. Ylham 2:10.

Smirna ýygnagyna berlen maslahat synag döwründen gorkmazlykdy, çünki eger-de olar Hudaýdan gorkýan bolsalar, Ol olaryň şol takwa gorkusyny ýaşayyşyň täji bilen sylaglar. Şol takwa gorky Danyýeliň asmanyň manasynadan iýmek islegi bilen şekillendirilýär.

Şondan soň Daniýel, hadymalaryň başlygynyň Danyýeliň, Hananyýanyň, Mişafeliň we Azaryanyň üstünden bellän Melzaryna şeýle diýdi: «Gullaryňy, haýyş edýärim, on gün synap gör; bize iýmäge baklagyň, içmäge-de suw bersinler. Soňra seniň önünde biziň ýüz-keşbimiz hem patyşanyň naharynyň paýyndan iýýän ýaşlaryň ýüz-keşbi görüp barlansyn; soňra nähili görseň, gullaryň bilen şoňa görä iş et». Şeýlelikde ol bu işde olaryň sözünü kabul etdi-de, olary on gün synady. Daniel 1:10–14.

Ilkinji synag, Melzaryň mysalynda we Danyýeliň öz ýüreginde Wawilonyň iýmiti we içgisi bilen özüni harlamazlyk niýet etmeginde görkezilişi ýaly, Hudaýdan gorkmakdy. Birinji perişdäniň habarynyň ikinji bölegi Hudaýa şöhrat bermekdir; bu bolsa iýmit düzgüniniň täsirleriniň göz bilen görünýän ýüze çykmasyny aňladýar. On günün ahyrynda Daniýel bilen üç wepaly ýigit özleriniň beden görnüşini arkaly Hudaýa şöhrat berdiler.

On günün ahyrynda olaryň ýüz-keşpleri patyşanyň tagamyndan iýen ähli ýetginjeklerden has görmegeý we bedeni has semiz göründi. Şeýlelikde, Melzar olaryň iýmit paýyny hem-de içmeli çakryrny aýryp aldy-da, olara gök önümler berdi. Bu dört ýetginjek barada aýdylanda bolsa, Hudaý olara ähli ylymda we hikmetde bilim hem-de başarnyk berdi; Daniýel bolsa ähli görnüşlerde we düýşlerde düşünje eýedi. Daniýel 1:15–17.

Dört çaga iýmit synagynyň ilkinji synagyndan geçdi; bu hut Adam bilen Howwanyň ýykylyp ýenlen ýeri bolup, Mesihe çokundyrylmagyndan dessine soň ýüzbe-ýüz bolan ilkinji synagy-da aňladýardy. Mesihiň çokundyrylmagy Onuň pygamberçilik ugrundaky ilkinji habaryň güýçlendirilmegi boldy. Ol “çöldäki ses” tarapyndan yglan edilen habary güýçlendirdi we tassyk etdi. Soňra, Daniýel bilen üç wepaly adamda bolşy ýaly, Mesih hem kyrk günün dowamynda iýmit meselesinde synaldy; edil Daniýeliň on gün synalşy ýaly. Daniýel bilen Mesih 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda inen perişdäniň elindäki gizlin mannanyň synagynyň görnüşini bolup durýardylar. Mesihten soň hem, Daniýelden soň hem ýene iki synag gelmelidi. Ikinji synag

Daniýel bilen üç wepaly adamyň öz keşpleri arkaly Hudaýy şöhratlandyran ýeri boldy. Mesihe iýmit synagyndan soň gelen synag hem şöhraty aňladýardy.

Şeýtan Oňa şeýle diýdi: «Eger Sen Hudaýyň Oglusy bolsaň, bu daşa çörek bolmagyny buýur». Isa oňa jogap berip diýdi: «Ýazylgydyr: Adam diňe çörek bilen däl, eýsem Hudaýyň her bir sözi bilen ýaşaýar». Soňra şeýtan Ony beýik bir daga çykaryp, bir pursatyň içinde dünýäniň ähli patyşalyklaryny Oňa görkezdi. Şeýtan Oňa şeýle diýdi: «Bu häkimiýetiň hemmesini we olaryň şöhratyny Saňa bererin; çünki ol maňa tabşyrylandy, men ony isleýänime berýärim. Şonuň üçin, eger maňa sežde etseň, hemmesi Seniňki bolar». Isa oňa jogap berip diýdi: «Yzyma git, Şeýtan; çünki ýazylgydyr: Reb Hudaýyňa sežde et we diňe Oňa gulluk et». Matthew 4:3–8.

Mesih iýmit synagyndan geçenden soň, Şeýtan oňa dünýäniň ähli patyşalyklarynyň “şöhratyny” tekliptdi, emma Mesih munuň ýerine ähli patyşalaryň Patyşasyny şöhratlandyrmagy saýlady. Adam bilen How ene ilkinji synagda şowsuzlyga uçradylar we derrew öz ýüzlerini injir ýapraklary bilen gizlemäge synanyşdylar, çünki olar mundan beýläk öň geýip ýören ýagtylyk lybasy bilen aňladylan Hudaýyň şöhratyny görkezmeýärdiler. Danyýel bilen üç wepaly ýigit iýmit synagyndan geçenden soň, olara “ähli ylymda we hikmetde bilim hem başarnyk berildi; Danyýel bolsa ähli görnüşler we düşüňler barada düşüňjä eýe boldy.”

Olar Melzaryň geçiren ikinji synagyndan, ýagny görme synagyndan geçdiler. Milleritleriň taryhynda ikinji perişdäniň habary, William Miller arkaly şekillendirilen çölde gygyryp duran “sesiň” habaryny kabul edenler bilen ony ret edenleriň arasyndaky tapawudy belläpdi. Pygamberlik taýdan Millerit hereketi şondan soň Protestantizmiň görünýän we ýeke-täk hakyky şahy boldy, habary hem-de hereketi ret edenler bolsa Rimiň gyzlary boldular. Olar kiçijik kitabyň deregine Wawilonyň iýmitini iýmegi we onuň çakryny içmegi saýlapdylar. Üç ýylyň ahyrynda Daniel bilen beýleki saýlananlar Nebukadnesaryň önüne höküm edilmek üçin getirildiler.

Patyşanyň olary getirmegi buýran günleriniň ahyry ýetende, hadymlaryň başlygy olary Nebukadnesaryň huzuryňa getirdi. Patyşa olar bilen gürründeş boldy; olaryň hemmesiniň arasynda Daniýel, Hananýa, Mişael we Azarýa ýaly hiç kim tapylmady. Şonuň üçin olar patyşanyň huzurynda durdular. Patyşa paýhas we düşünje babatda olardan näme soran bolsa, olary öz ähli patyşalygyndaky jadygöýleriň we munajjymalaryň hemmesinden on esse artyk tapdy. Daniýel bolsa Kir patyşanyň birinji ýylyna çenli dowam etdi. Daniýel 1:18–21.

Danyýel bilen üç sadyk ýigit “on” günün synagyndan geçdiler, soňra bolsa ahyrky imtihanyndan/synagyndan geçende, beýlekileriň hemmesinden “on” esse akyldar diýlip tapyldylar.

Danyýl kitabyň birinji baby, Danyýl we Ylham kitaplaryndan ybarat bolan kitapda birinji perişdäniň habaryna degişli ilkinji ýüzlenmedir. Onda Ylham kitabyň on dördünji babyndaky birinji perişdäniň habary bilen hut birmeňzeş häsiýetler bar. Ol Ylhamyň birinji aýatynda ilkinji gezek beýan edilen hakykaty tassyklaýar, çünki Nebukadnesar Aşpenaza bir habar berdi, ol hem öz gezeginde bu habary Melzara berdi, soňra bolsa ol Danyýl bilen gatnaşyk etdi. Ata Mesihä bir habar berdi, ol hem öz gezeginde bu habary Jebraýle berdi, soňra bolsa ol Ýahýa bilen gatnaşyk etdi.

Açylýan bu habar, häzirk wagtda möhüri açylýan habardyr hem-de Atanyň Öz ybadathanasyna berýän aragatnaşyk işini kesgitleýär. Atanyň Öz ybadathanasy üçin ilki kesgitlemegi saýlan zady, üç perişdäniň üç basgançakly synag işidir. Hudaýyň pygamberlik Sözi bu işi birnäçe pygamberlik ugurlary arkaly, şeýle hem Milleritleriň taryhy arkaly örän ünsli beýan etdi. Bu hakykatlar, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda perişde aşak inende, onuň elinde bolan gizlin mannanyň aýrylmaz bir bölegidir.

Birinji synagdan geçmedik bolsaňyz, oňa gatnaşmak, şonuň bilen birlikde ikinji synagdan geçmek mümkin däl. Bu hakykat Mesihiň we Milleritleriň taryhynda aýdyň görnüşde görkezildi. Danyýel kitabyň ikinji baby, White uýanyň aýdyşy ýaly, “ebedi ykbalymyzyň kesgitlenjek” ikinji synagydyr. Ol mundan başga-da munuň “möhürülenmezimizden öň geçmeli” synagdygyny aýdýar. Şol synag häzir tas tamamlandy.

Daniel kitabyň ikinji baby ýyrtyjynyň keşbiniň synagy hakyndadyr, şonuň üçin-de bu babyň beýik bir keşp hakynda bolmagy ýerliklidir; şeýle hem, diňe Daniel iýmit synagyndan üstünlikli geçip, “on esse” artyk “düşünje” we “akyl-paýhas” bilen aklanandygy üçindir, onuň şol synagy tanamagy mümkin boldy. Ellen Waýtyň ýazgylarynda bu synag barada berlen duýduryşda bolşy ýaly, Daniel kitabyň ikinji babyndaky keşp synagy hem ýaşayyş ýa-da ölüm netijelerini aňladýan bir synagydyr.

Şu sebäpli patyşa gaharlanyp, örän gazaplandy we Babilň ähli akyldarlaryny ýok etmegi buýurdy. Şeýlelikde akyldarlaryň öldürilmelidigi barada perman çykdy; olar Danieli we onuň ýoldaşlaryny hem öldürmek üçin gözlediler. Daniel 2:12, 13.

Danyýel kitabyň birinji babynda garamaly bolan ýene birnäçe pygamberlik meselesi bar, biz şol meseleleri indiki makalada dowam etdireris.

“Men berk goralyp, berk durýan bir toplumy gördüm; olar bedeniň berkarar edilen imanyny sarsdyrjak bolýanlara hiç hili goldaw bermän durýardylar. Hudaý olara razylyk bilen garady. Maňa üç ädim görkezildi — birinji, ikinji we üçünji perişdäniň habarlary. Meniň ýanymda bolan perişde şeýle diýdi: ‘Bu habarlaryň bir bölegini ýerinden gozgajak ýa-da bir inňäni gymyldatjak adamyň halyna waý. Bu habarlaryň dogry düşünilişi ýaşayyş taýdan in möhüm zatdyr. Janlaryň ykbaly olaryň nähili kabul edilýändigine baglydyr.’ Men ýene-de bu habarlar arkaly aşak düşürildim we Hudaýyň halkynyň öz tejribesini nähili gymmat bahadan satyn alandygyny gördüm. Ol köp jebir-jepa we agyr göreş arkaly gazanylypdy. Hudaý olary ädimme-ädim alyp barypdy, ahyrynda olary berk, sarsmaz bir meýdançanyň üstünde goýupdy. Men käbir adamlaryň şol meýdança golaýlap, onuň düýbünü barlaýandyklaryny gördüm. Käbirleri şatlyk bilen dessine onuň üstüne çykdylar. Beýlekiler bolsa düýbünüň üstünden kemçilik gözläp başladylar. Olar käbir özgertmelerini girizilmegini isleýärdiler, şonda meýdança has kämil, halk bolsa has bagtly bolardy. Käbirleri ony barlamak üçin meýdançadan düşdüler-de, onuň nädogry goýlandygyny yglan etdiler. Emma men olaryň tas hemmesiniň meýdançanyň üstünde berk durýandyklaryny we ondan düşenleri nägileliklerini goýbolsun etmäge ündeýändiglerini gördüm; çünki Hudaý Baş Gurluşykçydy, olar bolsa Oňa garşy göreşärdiler. Olar özlərini şol berk meýdança getiren Hudaýyň ajaýyp işini ýatlap geçdiler we birlikde gözlerini asmana dikip, güýçli ses bilen Hudaýy şöhratlandyrdylar. Bu bolsa şikaýat

edip, meýdançadan düşenleriň käbirine täsir etdi, we olar pesgöwünli keşp bilen ýene-de onuň üstüne çykdylar.

«Maňa Mesihiň ilkinji gelişiniň yglan edilşi täzeden görkezildi. Ýahýa Isanyň ýoluny taýýarlamak üçin Ylýasyň ruhunda we gudratynda iberildi. Ýahýanyň şaýatlygyny ret edenler Isa tarapyndan berlen taglymlardan peýda tapmadylar. Onuň gelişini öňünden habar beren habara garşy çykmak olary, Onuň Mesihdigine degişli iň güýçli subutnamany aňsatlyk bilen kabul edip bilmejek ýagdaýda goýdy. Şeýtan Ýahýanyň habaryny ret edenleri has hem öňe sürüp, Mesihi ret etmäge we haça çüýlemäge alyp bardy. Şeýle etmek bilen olar özlərini Pentikost günündäki berekedi kabul edip bilmejek ýerde goýdular; şol bereket olara gökdäki mukaddes ýere barýan ýoly öwrederdi. Ybadathananyň perdesiniň [ýyrtylmagy] ýewreý gurbanlyklarynyň we döp-dessurlarynyň indi kabul edilmejekdigini görkezdi. Beýik Gurban berildi we kabul edildi, Pentikost gününde inen Mukaddes Ruh hem şägirtleriň pikirlerini ýerdäki mukaddes ýerden Isanyň Öz gany arkaly giren gökdäki mukaddes ýere gönükdirdi, şeýlelikde Ol Öz şägirtleriniň üstüne Öz kefareтини peýdalaryny döksün. Emma ýewreýler doly garaňkylykda galdylar. Olar gutulyş meýilnamasy barada eýe bolup biläýjek ähli ýagtylygy ýitirdiler we henizem peýdasyz gurbanlyklaryna hem sadakalaryna bil baglaýardylar. Gökdäki mukaddes ýer ýerdäki mukaddes ýeriň ornuny tutupdy, emma olar bu üýtgeşmeden bihabardylar. Şonuň üçin hem olar Mukaddes ýerdäki Mesihiň şepagatyndan peýda görüp bilmezdiler.»

«Köpler, Mesihi ret edip haça çüýlänlerinde ýehudylaryň tutan ýoluna gorky bilen seredýärler; Onuň nähak kemsidilişiniň taryhyny okaýanlarynda bolsa, özləriniň Ony söýýändiglerini, Petrus ýaly Ony inkär etmejekdiklerini ýa-da ýehudylar ýaly Ony haça çüýlemejekdiklerini pikir edýärler. Emma ähli adamlaryň yüreklerini okaýan Hudaý, olaryň Isoga duýýandyklaryny ykrar eden şol söýgüsini synagdan geçirdi. Birinji perişdäniň habarynyň nähili kabul edilýändigine bütin asman iň çuň gyzyklanma bilen syn etdi. Emma Isogy söýýändiglerini aýdýanlaryň köpüsi, haç baradaky hekaýany okaýarkalar gözýaş döken bolsalar-da, Onuň gelşi baradaky hoş habary masgaraladylar. Habary şatlyk bilen kabul etmegiň deregine, ony aldaw diýip yglan etdiler. Olar Onuň zühur etmegini söýýänleri ýigrenip, olary ybadathanalardan çykardylar. Birinji habary ret edenler ikinjisinden peýda alyp bilmediler; şonuň ýaly-da, özlərini Isoga iman arkaly asmandaky mukaddes ybadathananyň Iň Mukaddes ýerine girmäge taýýarlamaý bolan ýary gijeki çagyryşdan hem peýda alyp bilmediler. Öňki iki habary ret etmek bilen, olar öz düşüňjelerini şeýle bir garaňkylaşdyrdylar welin, Iň Mukaddes ýere barýan ýoly görkezýän üçünji perişdäniň habaryndaky hiç bir ýagtylygy görüp bilmeýärler. Men gördüm ki, ýehudylar Isogy haça çüýlänleri ýaly, resmi ybadathanalar hem bu habarlary haça çüýläpdirler; şonuň üçinem olar Iň Mukaddes ýere barýan ýol barada hiç hili bilişe eýe däldirler, hem-de Isogyň ol ýerde edýän araçylylygyndan peýda alyp bilmeýärler. Peýdasyz gurbanlyklary hödürän ýehudylar ýaly, olar hem Isogyň terk eden bölümi üçin peýdasyz dogma-dileglerini hödürleýärler; Şeýtan bolsa, bu aldawa hoşal bolup, dindar sypatyny özüne geçirýär hem-de öz güýji, alamatlary we ýalan gudratlary bilen işläp, özüni Mesihi söýýäris diýip aýdýan bu adamlaryň pikirlerini özüne tarap çekýär we olary öz duzagynda berk saklaýar». Ilkinji Ýazgylar, 258–261.